

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Per Harald Agerup
+47 95 14 27 03

Vår dato
23.10.2017
Deres dato

Vår referanse
17/00478-10
Deres referanse

Høring - Forslag til tilleggsregulering - forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming i driftsbygninger i landbruket og midlertidige bygninger.

Det vises til «Høring - Forslag til tilleggsregulering - forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming i driftsbygninger i landbruket og midlertidige bygninger» med høringsfrist 20. oktober.

Forslaget er en oppfølging av hørings svar til høring av «Forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger» som var på høring fra oktober 2016 til januar 2017. I det tidligere forslaget var det gjort unntak for driftsbygninger i landbruket og midlertidige bygninger. Departementet foreslår å utvide forbudet til å også gjelde bruk av mineralolje til oppvarming av driftsbygninger i landbruket og midlertidige bygninger, som for eksempel brakker. Det er foreslått at forbudet skal gjelde fra 1. januar 2020. Oppvarming av bygninger til seterdrift som ikke er tilkoblet strømmettet er fortsatt foreslått unntatt. Korntørker er også unntatt.

Norges Bondelag viser til oppdatert høringsnotat datert 22. september 2017.

Begrunnelse for forslaget

«Begrunnelsen for forslaget er at disse byggene står for relativt sett en vesentlig andel av klimagassutslippene fra bruk av fossil energi til oppvarming av bygninger.»

Høringsnotatet viser til et utslipp på 34.000 tonn CO₂ fra primærnæringene. Dette er ikke gjort rede for hvordan en har kommet fram til dette tallet. Det blir bare påpekt at dette tallet er usikkert. Videre sier høringsnotatet ved gjennomgangen av de ulike driftsformene, at det ikke foreligger informasjon om hvor mange eksisterende bygninger som omfattes av forbudet. **Norges Bondelag mener at det er en vesentlig svakhet at det ikke er foretatt en grundigere vurdering av utslippene fra bygninger i primærnæringene.**

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Postboks 9354 Grønland 0135 OSLO	Besøksadresse: Landbrukets Hus, Hollendergata 5 0190 OSLO	Telefon: 22 05 45 00	E-postadresse: bondelaget@bondelaget.no
Norges Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto:: 8101.05.91392	Internett: www.bondelaget.no

Vår dato
23.10.2017

Vår referanse
17/00478-10

Notatet oppsummerer at utslippet fra bruk av fossil energi til oppvarming i bygninger er på 739.000 tonn CO₂. Landbruket utgjør da knapt 5% av utslippene. **Dette kan vanskelig påstås å være en vesentlig andel.**

Konsekvenser

Forslaget omfatter bruk av mineralolje til bruk til oppvarming av bygninger i landbruket. **Norges Bondelag er tilfreds med at fyringsanlegg som benyttes til annet enn oppvarming, for eksempel korntørker, ikke omfattes av forbudet.**

Høringsnotatet gjennomgår bruk av fyringsolje til oppvarming i de ulike produksjonene i landbruket. Det er imidlertid som påpekt, ikke angitt omfang eller konsekvenser for de ulike produksjoner. Det er derfor ikke mulig å skille hva som går til ulike bygningstyper og produksjoner og hvor stor andel av utslippet som er knyttet til fyringsanlegg som ikke omfattes av forbudet.

Norsk Gartnerforbund har beregnet forbruket av fyringsolje i veksthusnæringa til 4,43 tonn mill. liter i 2015, mens det i høringsnotatet er lagt til grunn et forbruk på 12 mill. liter fyringsolje i veksthusnæringa. Dette tallet er trolig helt galt. **Dette viser at det er stor grad av usikkerhet knyttet til tallmaterialet. Norges Bondelag er bekymret over at ulike kilder gir så ulike resultater over utslippene. Her er det ikke foretatt en grundig nok jobb.**

Omlegging - kostnader

Som påpekt overfor er det stor usikkerhet til omfanget av omleggingsbehovet til fossilfri energi som følge av forslaget.

Når det gjelder vurdering for veksthusnæringa vises det til uttalelse fra Norsk gartnerforbund hvor det heter: *«Et forbud mot bruk av mineralolje i veksthusgartnerier vil for de fleste være overkommelig, men upraktisk. Noen vil velge å legge om til spisslast med bioolje, andre kan tenkes å benytte propan og noen få kan muligens vurdere enkle pelletsanlegg til spisslast.»*

En type gartnerier vil rammes sterkt, og det er de med enkle plasthus for produksjon i en kort vårsesong. Flere av disse baserer sin oppvarming på olje og vil bli rammet av forbudet. Disse har ofte ikke et sentralvarmeanlegg, men flere mindre oljebrennere. Det kan bli svært utfordrende å finne alternativer her. Tatt i betraktning at det for kort tid siden ble gitt unntak for disse og andre veksthus, vil det være tilnærmet umulig for disse å tilpasse seg foreslått forskrift innen 2020. Det er stor fare for at noen av disse vil måtte legge ned sin produksjon med mindre det gis flere års utsettelse.

Bioolje med god lagringsevne og akseptable kuldeegenskaper koster 3-4 kroner mer pr liter enn mineralolje. For næringen som helhet kan det bety 18 millioner kroner i året i ekstra kostnader.»

For produksjoner som kylling og svin med mer permanente oppvarmingsbehov er alternativet omlegging til bioenergi eller elektrisitet. Dette krever betydelige investeringer

Vår dato
23.10.2017

Vår referanse
17/00478-10

---

og dermed planlegging og tid. Skal en få dette til på en god måte bør fristen for endring skyves i tid samtidig som midlene over bioenergiprogrammet styrkes.

For andre driftsbygninger med kun midlertidige oppvarmingsbehov vil være mest aktuelt å opprettholde oljefyr. Et eventuelt krav om bioolje vil påføre næringa ekstra kostnader som ikke står i forhold til klimagevinsten. Norges Bondelag ber om at det gis anledning til fortsatt å benytte mineralolje ved temporære behov.

Vi viser for øvrig til høringsbrev fra Norsk Gartnerforbund for ytterligere vurderinger av omfanget og konsekvenser for veksthusnæringa.

Utvikling i jordbruket

I jordbruket er det en positiv utvikling knyttet til redusert bruk av fossile energikilder, spesielt mineralolje. Det er en sterk klimabevissthet i landbruket. Næring er blant de første til å rammes av klimaendringer, og har satt inn betydelige ressurser for å ta vår del av reduksjonene av klimagassutslipp.

Gjennom Innovasjon Norge sitt Bioenergiprogram blir det stimulert til bygging av bioenergianlegg på det enkelte gårdsbruk. Utvikling og bruk av bioolje er økende. Over noen år vil kvalitet og bruksområde til bioolje bli radikalt forbedret.

Landbruket har etablert prosjektet «Klimasmart landbruk» for klimarådgivning på gårdsnivå, hvor også erstatning av fossile energikilder vil bli et viktig element.

Ved hjelp av finansiering over jordbruksavtalen har Norsk Gartnerforbund gjennom betydelige satsning på energiarbeid gjennom 12 år hatt som formål å gjøre varmforsyningen til veksthus mest mulig fornybar, og å gjøre gartneriene uavhengige av mineralolje. Dette arbeidet pågår fortsatt, og vil redusere bruken av mineralolje ytterligere.

Vår dato
23.10.2017

Vår referanse
17/00478-10

Konklusjoner

Norges Bondelag deler målet om å fase ut fossil energi til ordinær oppvarming. Næringa har kommet svært langt i å nå dette målet uten bruk av forbud.

Det knytter seg betydelig usikkerhet til omfanget av bruk av mineralolje i landbruket. Høringsnotatet og konsekvensvurderingen til departementet er mangelfull og ikke tilfredsstillende. Departementet må sette inn ressurser for å sikre et bedre tallgrunnlag for faktisk utslipp fra jordbruket.

Norges Bondelag anbefaler følgende:

- Næringa jobber allerede målrettet med omstilling fra fyringsolje til alternative fossilfrie energikilder, og mener det er lite hensiktsmessig å innføre et forbud
- Om departementet likevel skulle velge å gå inn for et forbud, mener vi at det må være begrenset til fast bruk, mens det fortsatt må være mulig å bruke som spisslast og ved temporære behov, som i ekstra kalde perioder
- Det er kort tid til 1. januar 2020. Ved et eventuelt forbud må dette gis en lengre overgangstid
- Omlegging fra mineralolje til bioenergi må gis ytterligere prioritet innenfor bioenergiprogrammet
- Bioenergiprogrammet tilføres midler til dette formålet, og tilskuddssatsen bør økes fra 33 til 40 prosent

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Anne Thorine Brotke

Per Harald Agerup